

สาระจากต่างแดน

การศึกษาตู่งานการจัดการศึกษาด้านการปฏิบัติกำรขั้นสูง ณ มหาวิทยาลัย ในมลรัฐเพนซิลเวเนีย อเมริกา

ดร.จันทนา วัชรสินธุ์*

Dr.Chintana Wacharasin

ผู้เขียนได้มีโอกาสไปศึกษาตู่งานที่โรงเรียนพยาบาล 2 แห่ง ในมลรัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ University of Pennsylvania ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศสหรัฐอเมริกา และ University of Pittsburgh ทั้งสองโรงเรียนนี้เปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรี โท เอก และหลังปริญญาเอกต่อไปนี้จะเล่าเฉพาะการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทเท่านั้น เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาพยาบาลศาสตร์เป็นจัดการศึกษาเพื่อการปฏิบัติกำรพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nursing)

School of Nursing University of Pennsylvania เปิดสอนระดับปริญญาโท (Master of Science in Nursing Programs) เพื่อการปฏิบัติกำรพยาบาลขั้นสูงที่เน้นเฉพาะ

1. การพยาบาลเวชปฏิบัติ (Nurse Practitioner Programs) ทั้งการดูแลผู้รับบริการในหน่วยบริการการเจ็บป่วยเฉียบพลัน (Acute care setting) และในหน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary care setting) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (3 - 4 semesters) รวม 11 สาขา ดังนี้

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลแม่และเด็ก

- 1.1 การพยาบาลเวชปฏิบัติผู้ใหญ่เฉียบพลัน (Adult Acute Care Nurse Practitioner:ACNP)
- 1.2 การพยาบาลเวชปฏิบัติสุขภาพผู้ใหญ่ (Adult Health Nurse Practitioner)
- 1.3 การพยาบาลเวชปฏิบัติมะเร็งในผู้ใหญ่ (Adult Oncology Nurse Practitioner)
- 1.4 การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว (Family Health Nurse Practitioner)
- 1.5 การพยาบาลเวชปฏิบัติผู้สูงอายุ (Gerontology Nurse Practitioner)
- 1.6 การพยาบาลเวชปฏิบัติทารกแรกเกิด (Neonatal Nurse Practitioner)
- 1.7 การพยาบาลเวชปฏิบัติเด็ก (Pediatric Nurse Practitioner)
- 1.8 การพยาบาลเวชปฏิบัติเด็กเฉียบพลันและเรื้อรัง (Pediatric Acute/Chronic Nurse Practitioner)
- 1.9 การพยาบาลเวชปฏิบัติเด็กวิกฤต (Pediatric Critical Care Nurse Practitioner)
- 1.10 การพยาบาลเวชปฏิบัติมะเร็งในเด็ก (Pediatric Oncology Nurse Practitioner)
- 1.11 การพยาบาลเวชปฏิบัติสุขภาพสตรี (Women's Health Care Nurse Practitioner)

2. การพยาบาลเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Advanced Practice Specialist Programs) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (3 - 4 semesters) รวม 2 สาขา คือ การพยาบาลผดุงครรภ์ (Nurse-Midwifery) และ การพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช (Psychiatric Mental Health Advanced Practice Program)

3. บริหารการพยาบาล (Administration Programs) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (3 - 4 semesters) รวม 3 สาขา คือ ผู้นำทางสุขภาพ (Health Leadership), บริหารการพยาบาลและการจัดการทางสุขภาพ (Nursing and Health Care Administration), และบริหารการพยาบาลและการจัดการทางสุขภาพ / บริหารธุรกิจ (Nursing and Health Care Administration / MBA Wharton)

สาขาการพยาบาลที่ได้ศึกษาดูงานเฉพาะคือ สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติผู้สูงอายุ การพยาบาลเวชปฏิบัติผู้ใหญ่ การพยาบาลเวชปฏิบัติอาชีวอนามัย และการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ซึ่งทุกสาขามีโครงสร้างหลักสูตรเหมือนกัน ประกอบด้วย 12-14 รายวิชา ดังนี้

1. วิชาแกน (Core courses) อย่างน้อย 3 รายวิชา ได้แก่ Applied Pharmacology in Nursing Practice, Biochemical and Physiological Aspects of Metabolism and Human Disease, และ Introduction to Research Methods and Design ส่วนสาขาการพยาบาลครอบครัว เพิ่มวิชา Family System Theory

2. วิชาทฤษฎีเฉพาะสาขา (Theory Courses) ประกอบด้วย 3-8 รายวิชา เป็นแนวคิดทฤษฎี องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับสาขานั้น ๆ

3. วิชาปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงเฉพาะสาขา (Clinical Courses) ประกอบด้วย 3-5 รายวิชา ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทของพยาบาลเวชปฏิบัติเฉพาะสาขา

4. วิชาเลือก (Elective Courses) ประกอบ

ด้วย 1-3 รายวิชา เป็นวิชาเลือกเสรีที่นักศึกษาจะเลือกตามความสนใจ

การจัดการเรียนการสอน

สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติผู้ใหญ่จะรวมการพยาบาลผู้สูงอายุด้วย ซึ่งถ้าเรียนสาขาผู้ใหญ่อย่างเดียวจะใช้เวลาเรียน 1 1/2 ปี แต่ถ้าเรียน 2 สาขาจะใช้เวลาเรียน 2 ปี การพยาบาลเวชปฏิบัติอาชีวอนามัยจะเรียนต่อจากสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติผู้ใหญ่ ซึ่งใช้เวลาเรียน 2 ปี ส่วนการพยาบาลครอบครัว ใช้เวลาเรียน 2 ปี เนื่องจากต้องเรียนทั้งการพยาบาลเด็กและผู้ใหญ่

การเรียนภาคทฤษฎี มีทั้งการสอนในชั้นแบบบรรยาย และการสัมมนา

การเรียนภาคปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา นักศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพพยาบาลของรัฐ เพนซิลเวเนียวิชาส่วนใหญ่ นักศึกษาจะต้องเข้าฝึกทักษะการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการก่อนจะไปฝึกที่คลินิก เช่น การส่งตรวจผลทางห้องทดลองต่าง ๆ หรือการเจาะหลัง การเจาะไขกระดูก สำหรับสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติเฉียบพลัน การฝึกปฏิบัติอยู่ภายใต้การนิเทศของครูพี่เลี้ยง (preceptor) ที่คลินิกซึ่งอาจจะเป็นพยาบาลที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทการพยาบาลเวชปฏิบัติสาขานั้น ๆ หรือเป็นแพทย์ ที่น่าสนใจมากคือ ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะนิเทศนักศึกษา มาก บางรายสมัครด้วยตัวเองที่จะทำหน้าที่นี้ บางครั้งนักศึกษาเป็นผู้เลือกผู้นิเทศเอง ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลนักศึกษาจะต้องกำหนดแผนการเรียนเองที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา และแผนการเรียนจะต้องผ่านการยอมรับโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชานั้น ๆ และครูพี่เลี้ยง การประเมินผลร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา นักศึกษา และครูพี่เลี้ยง อาจารย์ที่สอนจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลเวชปฏิบัติ ซึ่งจะต้องต่ออายุทุก 2 ปี เนื่องจากต้องส่งยารักษา การจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ก็เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center) เป็นการเรียนแบบผู้ใหญ่ (Adult learning)

School of Nursing University of Pittsburgh เปิดสอนระดับปริญญาโท (Master of Science in Nursing Programs) เพื่อการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงที่เน้นทั้ง

(Manage Care) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (4 semesters) ประกอบด้วย 41-42 หน่วยกิต

3. การพยาบาลในบทบาทเฉพาะ (Advanced Specialty Roles) ปีดสอน 4 สาขา คือ สารสนเทศทางการพยาบาล(Nursing Informatics) วิจัยทางการพยาบาล(Nursing Research) การบริหารทางการพยาบาล(Nursing Administration) การศึกษาพยาบาล(Nursing Education) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (3 - 4 semesters) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 40 หน่วยกิต

1. การพยาบาลเวชปฏิบัติ (Nurse Practitioner) ที่เน้นทั้งการดูแลผู้รับบริการในหน่วยบริการ การเจ็บป่วยเฉียบพลัน (Acute care setting) และในหน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary care setting) ส่วนใหญ่ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 1 1/2 - 2 ปี (3 - 4 semesters) รวม 5 กลุ่มสาขา ดังนี้

1.1 การพยาบาลเวชปฏิบัติเฉียบพลัน (Acute Care Nurse Practitioner:ACNP) จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 41 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาแกน 6 หน่วยกิต วิชาแกนการพยาบาลเวชปฏิบัติ 15 หน่วยกิต และ วิชาเฉพาะสาขา 3 หน่วยกิต

1.2 การพยาบาลเวชปฏิบัติผู้ใหญ่ (Adult Nurse Practitioner) จำนวนหน่วยกิต 44 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาแกน 18 หน่วยกิต วิชาเฉพาะ 26 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร พอสรุปได้ดังนี้

การพยาบาลเวชปฏิบัติ ประกอบด้วย 41-52 หน่วยกิต ซึ่งต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาล 660 ชั่วโมง ส่วนหลักสูตรการพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โครงสร้างหลักสูตรคล้ายกับการพยาบาลเวชปฏิบัติ จำนวนหน่วยกิต 41-42 หน่วยกิต ซึ่งต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาล 540 ชั่วโมง

1. วิชาแกน (Core courses) ได้แก่ Health promotion, Pathophysiology, Concepts in Pharmacology, Physical Diagnosis Theory and Clinical, Research Theory/Practicum

2. วิชาเฉพาะสาขา (Special Courses) ซึ่งรวมการพยาบาลเวชปฏิบัติด้วย ได้แก่ Management Episodic/Chronic Problems in Acute Care: Theory / Clinical, Management Complex Health Problems of Acutely and Critically ill Clinical Emphasis ส่วนสาขาการพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เรียนวิชา Finance Account for Health care Professions และ Health Care Outcome แทนวิชา Management Episodic/ clinical Problems, Role Seminar, Role Practicum

3. วิชาเลือก (Elective Courses) เป็นวิชาเลือกเฉพาะสาขาที่นักศึกษาจะเลือกตามความสนใจ

การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติของทั้งสองโรงเรียนนี้มีความคล้ายกัน ผู้เขียนมีโอกาสคุยกับนักศึกษาสาขา Advanced Clinical Specialist: Adult

1.4 การพยาบาลเวชปฏิบัติเด็ก (Pediatric Nurse Practitioner) จำนวนหน่วยกิต 45 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาแกน 18 หน่วยกิต วิชาเฉพาะ 24 หน่วยกิต และ วิชาเลือก 3 หน่วยกิต

1.5 การพยาบาลวิสัญญี (Nurse Anesthesia) ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 2-2 1/2 ปี

2. การพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Clinical Nurse Specialist: CNS) ขณะนี้เปิดสอนสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่อายุรกรรมและศัลยกรรม (Advanced Clinical Specialist: Adult Medical/Surgical Nursing) และสาขาการพยาบาลจิตเวช (Psychiatric Mental Health Nursing) เพิ่งเปิดสอนปี 2002 ตามความต้องการด้านการจัดการการดูแล

Medical/Surgical Nursing มหาวิทยาลัย Pittsburgh นักศึกษามีความรู้สึกพอใจ และภูมิใจที่ได้เรียนสาขานี้ เพราะจะได้นำไปใช้ได้เลยเป็นความต้องการของโรงพยาบาลในปัจจุบันนี้ และอีกเหตุผลหนึ่งคือ การเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นมาก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์จากการอบรม หรือการประชุมวิชาการก่อนเข้ามาศึกษามาเทียบโอน หน่วยกิตได้ และขณะศึกษาก็สามารถนับจำนวน

ชั่วโมงที่เข้าร่วมประชุมวิชาการหรืออบรม มาเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย (Course Assignments) ของวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกันได้ ซึ่งเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการเรียนรู้ มีผลให้นักศึกษาใช้เวลาทั้งหมดในการเรียนคุ้มค่า เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจอยากเข้าร่วมประชุมวิชาการ เฉพาะสาขามากขึ้น

